

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL Doe PAK Du PAK
Nr. 301

Poppenspe(e)lscherm met transparante figuren en attributen op een stokje Indonesische en Europese schimmen

Doepak is een educatieve uitgave over het (volks)poppentheater voor jong en oud. In deze kruielkrant en -krabbel lees je wat er allemaal te doen is in het Poppenspe(e)lmuseum. Doepak est une publication éducative en langue néerlandaise qui donne beaucoup d'informations sur les coulisses du théâtre de marionnettes populaire. Doepak ist eine Zeitung für Jung und Alt über das (Volks)Puppentheater. Doepak is a cheerful, educational and colourful Dutch-language newsletter packed with background information about folk and mainstream puppet theatre. Doepak presents some unusual theatre forms, far beyond the confines of our own fantasy!

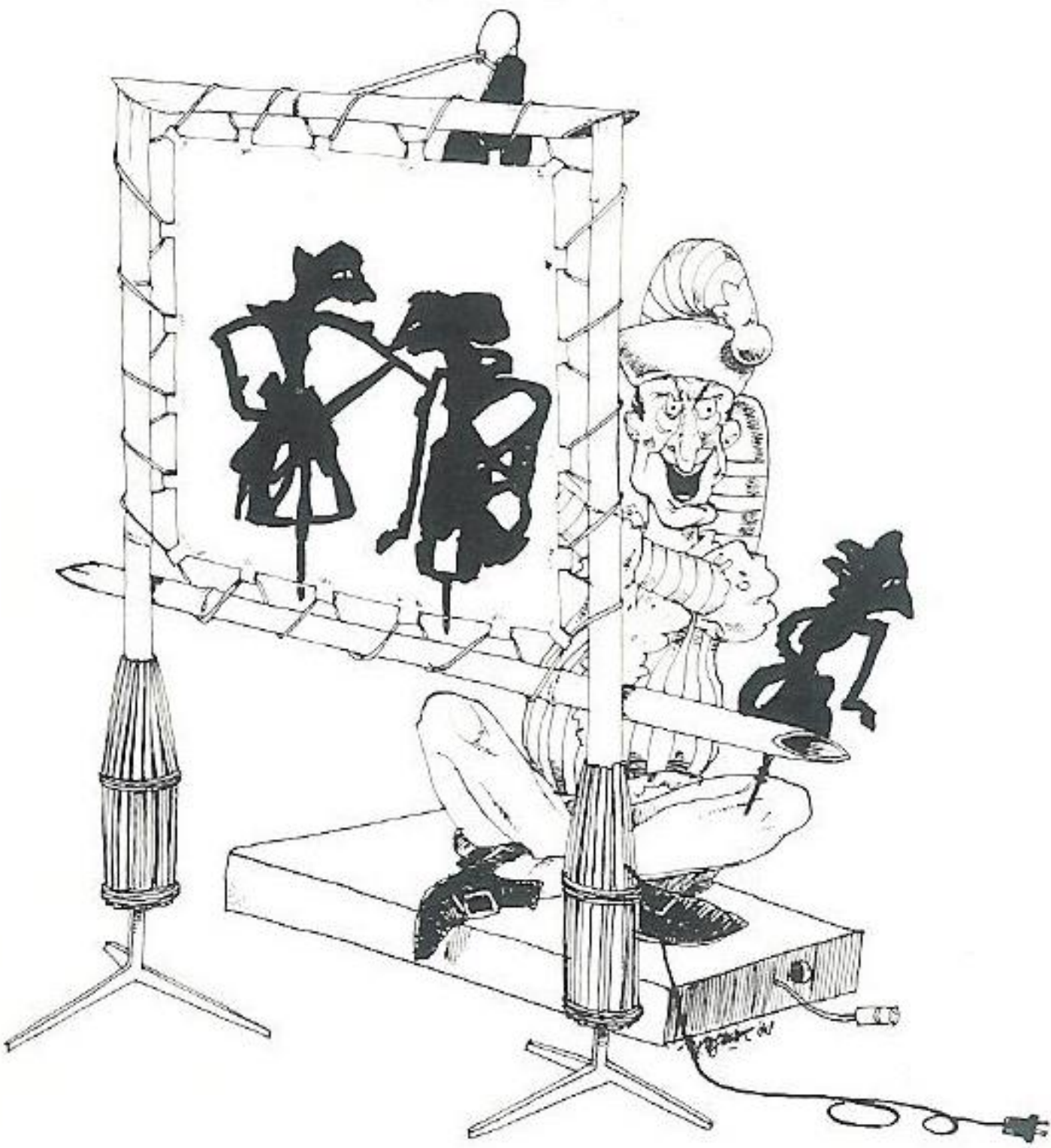
Speelscherm met transparante poppen en attributen

Schimmendoek met 5 attributen, 6 Europese clowns en 7 Javaanse wayang-kulitfiguren: Poppenspe(e)lmuseumdirecteur Otto van der Mieden, gunungan - pauzeteken in het traditionele wayang-kulitspel, wayangfiguur, acteur zonder gezicht, gunungan, oud-Hollandse Katrijn - vrouw van Jan Klaassen, boek, spekkoek - Nederlands-Indische lekkernij, kris - dolk, Karagöz - clown uit Turkije, Kasperl - Duitse neef van de oud-Hollandse Jan Klaassen, Petruk - zoon van de Javaanse en wijze nar Semar, Nala gareng - broer van Petruk, Katrijn met koekenpan, poppenkastbel, aap, Semar - dikke Indonesische clown en een pet

Wayang uit Indonesië

Het woord wayang omvat poppenspel (golek), schimmenspel (kulit), maskerspel (topeng) en dans (wong) uit Indonesië. De dalang is de poppenspeler en leider van het gamelanorkest dat achter hem zit. Met gekruiste benen zit hij tijdens het wayang-kulitspel voor of achter een wit scherm. De dalang beweegt de leren figuren, spreekt hun rol en zingt. Met een houten hamertje (cempala) - dat tussen zijn tenen zit - geeft hij klopsignalen tegen een kist (kotak wayang) om het tempo van de muziek aan te geven. Tussen de dalang en het scherm brandt een lamp (blenchong). Hierdoor kan het publiek de poppen als schaduw zien aan de andere kant van het speelscherm (kelir). Voor meer informatie over o.a. het Indonesische poppenspel, zie: <https://dutchpuppetrymuseumcollection.com/pdf/Lesbrief.pdf>.

Met dank aan

Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum
Friends of the Dutch Puppetry Museum

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

VSBfonds,
iedereen doet mee

≡ provincie
Gelderland

**KICKSTART
CULTUUR
FONDS**

Afbeeldingen: poppenspe(e)lscherm met transparante schimfiguren en attributen op een stokje; dalang – Javaanse poppenspeler – met speelscherm, wayang-kulitfiguren en de clown Semar; speelscherm met wayang-kulitfiguren en de oud-Hollandse Jan Klaassen als dalang.

Afbeeldingen links en rechts: uitgesneden en gespleten bamboestengel. Dubbele verbindingskern waartussen een buffelgederen wayang-kulitfiguur – van top tot teen – wordt vastgezet aan de voor- en achterzijde. Het onderste, dikke en puntige gedeelte is het handvat. De dalang (wayang-kulitspeler) prikt de handgreep van de figuur die niet in actie is – of als deze met beide armen moet bewegen – in de zachte en liggende stam van een pisang-/ bananenplant (debog). Deze bevindt zich horizontaal onder het wayangscherm (kelir). De debog is vaak langer dan de breedte van het speelscherm. In beide uitstekende gedeeltes worden de figuren die niet ten tonele verschijnen, geplaatst. Ze zijn als het ware de toehoorders/figuranten.

Illustraties: Elsje Zwart en Ad Swier. Concept, uitvoering en tekst: Otto van der Mieden.

